

IP SIGILL VÄXTODLING

Standard för kvalitetssäkrad växtodlingsproduktion
med tillval klimatcertifiering

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör Sigill Kvalitetssystem AB, Stockholm, Sverige.

Att mångfaldiga innehållet i denna skrift, helt eller delvis, utan medgivande från Sigill Kvalitetssystem AB, är förbjudet enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Förbudet gäller varje form av mångfaldigande: genom tryckning, kopiering etc. Det är endast tillåtet att ladda ner denna skrift som elektronisk fil, skriva ut innehållet och göra en kopia för ändamålet att förbereda och genomföra en IP-certifiering. All annan användning kräver skriftligt medgivande från Sigill Kvalitetssystem AB.

GRAFISK FORM OCH PRODUKTION

Sigill Kvalitetssystem AB 2022

KONTAKT

Sigill Kvalitetssystem AB

105 33 Stockholm

Telefon: 010-184 45 00

www.sigill.se

info@sigill.se

INNEHÅLL

1	EGENREVISION OCH RISKBEDÖMNING LIVSMEDELSÄKERHET	6
2	GRUNDFÖRUTTSÄTTNINGAR FÖR PRODUKTSÄKERHET	7
3	ODLINGSPLATSEN OCH BIOLOGISK MÅNGFALD	10
4	ETablering och åtgärder i växande gröda	13
5	SKÖRD	27
6	HANTERING EFTER SKÖRD INKL. KYLNING, TORKNING, LAGRING,PACKNING, TRANSPORT	28
7	SPÅRBARHET OCH MÄRKNING AV PRODUKTER	31
8	NÖD - OLYCKSFALLSBEREDSKAP	32
	TILLVAL FÖR KLIMATCERTIFIERING VÄXTODLING	33
	BILAGA 1. FLÖDESSCHEMA FÖR VÄXTODLING	39
	BILAGA 2. KVALITETSKRAV PÅ BIOGÖDSEL/RÖTRESTER	40
	SAMMANFATTNING – IP ALLMÄNNA VILLKOR	42

IP SIGILL VÄXTODLING

IP Sigill Växtodling omfattar bl.a. oljeväxter, trindsäd, sockerbeter och spannmål. För fullständig lista se www.sigill.se.

IP ÄR EN STANDARD FÖR KVALITETSSÄKRING GENOM TREDJEPARTSCERTIFIERING

IP är en standard för kvalitetssäkrad produktion, genom tredjepartscertifiering, av livsmedel och prydnadsväxter i hela kedjan från primärproduktion till förädling och hantering. IP-standarderna ägs och förvaltas av Sigill Kvalitetssystem AB. Mer information hittar ni på www.sigill.se.

Det finns produktionsregler på två nivåer – Grundnivå och Sigillnivå därutöver finns Tillvalsmoduler och en kompletteringsmodul.

GRUNDNIVÅ

- Innehåller krav baserade på svensk lag och branschriktlinjer inom livsmedelssäkerhet och djurskydd.
- Råvaror som producerats enligt produktionsreglerna på Grundnivån betecknas "Grundcertifierade råvaror/produkter".

SIGILLNIVÅ

- Innehåller alla kraven som ingår i Grundnivån plus högre krav inom livsmedelssäkerhet, djuromsorg och miljöansvar.
- Råvaror som producerats enligt produktionsreglerna på Sigillnivån betecknas "Sigillråvaror/-produkter".

TILLVALSMODULER

- Innehåller mer långtgående åtaganden inom områdena djuromsorg och miljöansvar.
- Tillvalsmodulerna till Grundnivån kräver grundcertifiering, Tillvalsmodulerna till Sigillnivån kräver Sigillcertifiering.

KOMPLETTERINGSMODUL

Certifiering enligt en Kompletteringsmodul är möjligt oberoende av annan certifiering. Kompletteringsmodulen för arbetsmiljö, arbetsrätt och boende.

IP ALLMÄNNA VILLKOR - RAMVERKET FÖR CERTIFIERINGEN

Ramverket IP Allmänna Villkor beskriver bland annat vilka krav som finns på certifieringsorganen, hur en revision ska genomföras och allmänna krav på företag som ska certifieras. En sammanfattning av IP Allmänna Villkor finns längst bak i denna regelhandbok.

REGELHANDBOKENS OMFATTNING

Anslutning till standarden är frivillig. Reglerna gäller generellt för all verksamhet inom företaget som berör den certifierade produktionen.

EXTERN REVISION AV PRODUKTIONEN PÅ FÖRETAGET

Vartannat år kommer en ordinarie, förannmäld extern revision att genomföras på plats i produktionen. Revisionen omfattar granskning av dokumentation; skriftliga rutiner och instruktioner, intyg, journaler etc. samt inspektion. Mer information om olika typer av revisioner finns längst bak i denna regelhandbok och i IP Allmänna Villkor.

EGENREVISION

Egenrevision ska genomföras varje år. Det innebär att gällande produktionsregler går igenom och eventuella avvikelser noteras i en åtgärdsplan. Avvikelser åtgärdas snarast. Egenrevision ska göras även om det inte finns några avvikelser. De år revision inte sker på plats kontrolleras egenrevision av certifieringsorganet, så kallad **administrativ revision**.

STÖDMATERIAL

I vissa regler finns en hänvisning till stödmaterial som finns tillgängligt på www.sigill.se/omraden-och-regler/vaxtodling. Detta material är frivilligt att använda.

GODKÄND REVISION OCH SANKTIONER

För godkänd revision krävs att alla eventuella avvikelser har åtgärdats. Om revisionen inte blir godkänd inom utsatt tid blir företaget avstängt och i sämsta fall uteslutet. Mer information om sanktioner och hur de hanteras, finns längst bak i denna regelhandbok samt i IP Allmänna Villkor.

FÖRETAGETS ÅTAGANDEN

Ett företag som är certifierat enligt IP-standarden har följande åtaganden:

- Relevanta lagar och förordningar ska följas i den certifierade verksamheten.
- Produktionsregler som gäller för den certifierade verksamheten samt bestämmelser i IP Allmänna Villkor ska följas. Vid certifiering som omfattar odling innebär det att produktionsreglerna ska följas på all mark som ingår i växtföljden, (även vid arrende eller kontraktsodling), om inte annat anges i regelhandboken.
- Om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig ska kopia på tillstånd/anmälan kunna uppvisas vid revision.
- Ta del av och följa förändringar i produktionsregler eller bestämmelser i IP Allmänna Villkor som Sigill Kvalitetssystem AB meddelar.
- Ansvara för att tjänsteleverantörer får information om kraven och åtar sig att uppfylla reglerna.
- Ansvara för att mark, byggnader, maskiner etc. som används i den certifierade verksamheten uppfyller reglerna även om ägaren inte är det certifierade företaget.
- Medverka vid och underlätta så att revisioner kan genomföras i verksamheten, vilket också gäller oanmälda revisioner.
- Att till certifieringsorganet anmäla alla planerade förändringar i företaget som kan ha betydelse för certifieringen (t.ex. ägarbyte och utvidgning av verksamheten).
- Anmälan till certifieringsorganet om företaget tvingats göra en återkallelse av en produkt.
- Godkänner att certifieringsorganet lämnar alla uppgifter om företaget som har betydelse för certifieringen och IP-standardens trovärdighet till Sigill Kvalitetssystem AB.

ÖPPENHET

Uppgifter om de certifierade företagen, t.ex. namn- och adressuppgifter publiceras på Sigill Kvalitetssystem AB:s hemsida, www.sigill.se, när företaget gett sitt samtycke.

RÖDA PUNKTER är markerade med en röd oval. Det är regler som är särskilt viktiga för livsmedelssäkerhet, spårbarheten och miljöansvar och därmed IP-standardens värdegrund. Avvikelse på regler med röda punkter ses som särskilt allvarliga för trovärdigheten och kan leda till avstängning eller uteslutning.

NY! **NYA REGLER** och regler som väsentligen förändrats är markerade med **NY!** i handboken.

STÖDMATERIAL finns på www.sigill.se/omraden-och-regler/vaxtodling

1 EGENREVISION OCH RISKBEDÖMNING LIVSMEDELSÄKERHET

Regelbunden egenrevision ingår i certifieringen och bidrar till IP-standardens trovärdighet.			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
1.1 	Egenrevision mot de kontrollpunkter i IP Sigill Växtodling som certifieringen omfattar ska genomföras årligen.	Daterad och signerad checklista och åtgärdsplan finns.			
1.2 NY! 	På uppmaning av certifieringsorganet ska underlag för administrativ revision skickas in.	Dokumentation enligt ett av alternativen nedan har skickats inom utsatt tid. a) Ifylld, daterad och signerad checklista enligt 1.1. ELLER b) Daterad och signerad åtgärdsplan enligt 1.1 samt - växtodlings- och gödslingsplanen enligt 4.7.2 - inventarielista för växtskydds-förråd enligt 4.12 - torkjournal enligt 6.7.			
1.3 	Företagets produktionsprocesser ska beskrivas i ett flödesschema som täcker alla arbetsmoment och all användning av insatsvaror. Flödesschemat ska uppdateras vid förändringar i verksamheten och datum för detta ska noteras. OBS! Om mallen för flödesschema används ska det göras tydliga markeringar i schemat, som visar vad som överensstämmer med den verksamhet som bedrivs på företaget. <i>Se mall Bilaga 1.</i>	Ett uppdaterat flödesschema finns.			
1.4 	Företaget ska göra en bedömning av eventuella risker för livsmedelsäkerheten som finns i verksamheten utöver det som kontrollpunkterna i regelhandboken omfattar. Risker som identifieras ska dokumenteras och åtgärdas och/eller förebyggas med lämpliga åtgärder. Riskbedömningen ska uppdateras vid förändringar i verksamheten och datum för detta ska noteras. <i>Flödesschemat kan användas som hjälp för att identifiera risker, se punkt 1.3.</i>	Identifierade risker och åtgärder finns dokumenterade.			

2 GRUNDFÖRUTSÄTTNINGAR FÖR PRODUKTSÄKERHET

Grundförutsättningarna beskriver allmänna förebyggande åtgärder som minimerar risken för kontaminering från avfall, skadedjur, kemiska produkter och brister i en hygienisk hantering. Åtgärder och rutiner för att få ordning och reda utgör grunden i ett företags arbete mot en säker produktion och säkra produkter.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
2.1	Ordning och reda ska råda.	<ul style="list-style-type: none"> a) Arbetsstället ger ett ordnat och strukturerat intryck. b) Avsedda platser för förvaring av utrustning/ material som används i verksamheten finns. c) Särskilda platser för hantering och förvaring av avfall finns. 			
2.2	<p>S</p> <p>Rutiner ska finnas för skadedjursarbete som innehåller förebyggande åtgärder, som förhindrar att skadedjur (gnagare, fåglar, skadeinsekter) tar sig in till och/eller etablerar sig i utrymmen där produkter förvaras eller hanteras.</p> <p>Eventuell skadedjursbekämpning ska dokumenteras och innehålla information om: preparat (namn), mängd preparat, datum då medlet lades ut och planerat slutdatum, plats, utförare, och typ av skadedjur.</p> <p><i>OBS! Särskilt tillstånd krävs för att själv få använda råttgifter (rodenticider).</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Öppningar är täta, eventuellt försedda med skydd. b) Avfall som kan bli föda röjs undan. c) Ytor närmast byggnader hålls fria från vegetation och annat material som kan ge skydd. d) Dokumentation finns om eventuell skadedjursbekämpning. 			
2.3	<p>S</p> <p>Allt avfall ska hanteras och lagras så att förorening och smittspridning förhindras.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Allt avfall omhändertas av kommunens retur- och återvinningssystem eller av annan godkänd mottagare. b) Journal över typ och mängd av farligt avfall, t.ex. oljor, bekämpningsmedel, färg som uppstår på företaget finns. c) Kvitton/fakturor eller avfallsjournal som visar att farligt avfall har avyttrats på ett godkänt sätt finns. 			
2.4	<p>Förvaring av kemiska produkter ska ske på ett säkert sätt för människor, djur och miljö.</p> <p><i>OBS! Se specifika krav för växtskyddsmedel i punkt 4.11.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Förvaring av kemiska produkter sker avskilt från: <ul style="list-style-type: none"> - livsmedel, inkl. skördade produkter samt förpackningsmaterial - obehöriga inkl. barn. b) Kemiska produkter förvaras och hanteras, så långt det är praktiskt möjligt, i originalförpackningar. Om en förpackning måste delas ska den nya förpackningen vara märkt på samma sätt som originalförpackningen med: namn, farosymbol och eventuell färgkod. c) Lagring, förvaring och hantering sker så att läckage till mark och vatten inte uppstår. d) Aktuella säkerhetsdatablad för de produkter som förvaras finns tillgängliga. e) Förvaring av kemiska produkter som är brandfarliga eller klassificerade som explosiva, sker avskilt från övriga kemikalier och följer kraven ovan. 			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
2.5	All personal som kommer i kontakt med produkter under skörd och hantering, ska ha arbets-/skyddskläder som är rena, lämpliga för ändamålet och som skyddar produkterna från kontaminering.	<p>a) All personal har arbets-/skyddskläder som är lämpliga för ändamålet. Produkt och typ av arbetsuppgift avgör valet av kläder.</p> <p>b) Om handskar används, finns instruktioner om användning, byte, tvätt etc.</p>			
2.6	God ordning ska hållas så att kontaminering av produkter inte kan ske.	<p>a) Material och utrustning som inte behövs för arbete i samband med hantering finns inte i lokalerna.</p> <p>b) Det finns tydlig avskiljning/avgränsning i lokalerna så att kontaminering undviks i större utrymmen.</p>			
2.7 S	<p>Det ska finnas skriftliga rutiner för renhållning och underhåll, som omfattar alla lokaler inkl. tillhörande utrustning, där produkter hanteras, lagras och kyls.</p> <p>Utförda åtgärder ska journalföras.</p> <p>Undantag från skriftliga rutiner gäller för mindre känsliga produkter, små produktvolym och/eller enklare hantering av produkter där risken för kontaminering av slutprodukten är låg.</p>	<p>a) Det finns dokumentation/redogöra för vilka rutiner som finns.</p> <p>Krav på skriftliga instruktioner och journalföring är större om arbetsuppgifterna fördelas på flera personer.</p> <p>b) Journalföring över utförda åtgärder kan uppvisas.</p>			
2.8 S	Det ska finnas förebyggande åtgärder för att undvika att produkter kontamineras med splitter av glas och hårdplast. Det finns skriftliga säkerhetsrutiner för eventuella olyckor med glas- och plastkross.	<p>a) Glödlampor och installationer som hänger ovanför produkter eller material som används vid hantering av produkter är av säker typ eller täckta/skyddade.</p> <p>b) Det finns skriftliga instruktioner som säkerställer att krossat glas och hårdplast kan avlägsnas och hanteras så att kontaminering av produkter inte riskeras.</p> <p>c) Instruktionerna omfattar alla platser och situationer där produkter skördas, hanteras och lagras.</p>			
2.9	Husdjur får inte komma i kontakt med skördade produkter.	Det finns åtgärder för att förhindra att husdjur kommer i kontakt med skördade produkter.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
2.10 	<p>Det ska finnas skriftliga hygienrutiner för att undvika fysisk, mikrobiell och kemisk kontaminering, som omfattar de kritiska arbetsmomenten. Rutiner ska vara kända av alla på företaget och tillämpas av all personal, inkl. företagsledning.</p> <p>Skriftliga rutiner och instruktioner ska utformas så att den förstås av de anställda. Vid behov ska informationen översättas till språk som arbetskraften kan förstå alternativt kan instruerande bilder (pictogram) användas.</p>	<p>a) All personal är introducerad i hur man undviker fysisk, mikrobiell och kemisk kontaminering av produkter i sitt arbete.</p> <p>b) Det finns skriftliga rutiner och instruktioner och/eller pictogram som förstås av arbetskraften.</p>			
2.11 	<p>Besökare, tjänsteleverantörer för t.ex. installation, reparation, underhåll och kontroll, ska informeras om grundläggande regler gällande hygien, ordning och säkerhet.</p>	<p>Det finns hygien- och ordningsregler samt säkerhetsföreskrifter som riktas till besökare och tjänsteleverantörer.</p>			

3 ODLINGSPLATSEN OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Riskbedömning av odlingsplatsen är en grundförutsättning för en säker produktion. Resultatet från riskbedömningen används som ett verktyg för att bestämma hur produktionen ska bedrivas och vad som ska odlas på platsen. Vid en sådan riskbedömning är en karta över verksamheten ett bra hjälpmedel. En skyddszon mot vattendrag minskar risken för läckage av fosfor och växtskyddsmedel till vatten. Biologisk mångfald är en självklar del av IP-standarderna och främjandet av mångfalden och ger mycket tillbaka till odlingen i form av fler nyttodjur och ökad pollinering.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
3.1 S	<p>En dokumenterad riskbedömning ska genomföras för all åkermark som tas i bruk för certifierad produktion samt för befintlig åkermark som redan brukas om verksamheten eller förutsättningarna förändras.</p> <p>I riskbedömningen ska hänsyn tas till risker för livsmedelssäkerheten och miljön och den ska omfatta minst följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tidigare verksamhet på platsen (se även punkt 4.3 om användning av avloppsslam och fraktioner från enskilda avlopp). - Den nya verksamhetens påverkan på angränsande produktion och omgivande miljö. <p>Om det finns tvivel om platsens lämplighet ska ytterligare undersökningar göras, t.ex. genom kompletterande analys av jord.</p> <p><i>Observera risker för höga halter av kadmium i speciellt vårvete, höstvete och havre.</i></p>	En skriftlig bedömning finns som visar att marken lämpar sig för de aktuella grödorna.			
3.2.1	<p>Företaget ska upprätta en karta (kan utgöras av SAM-karta) som visar var verksamheten bedrivs och viktiga objekt som företaget måste ta hänsyn till i sin verksamhet.</p> <p>Om verksamheten är koncentrerad till ett mindre område, räcker det att komplettera situationsplanen med de uppgifter som anges i verifieringskravet.</p> <p>De beteckningar/namn som anges på kartan ska överensstämma med uppgifter i odlingsjournaler och journaler för utförd växtskyddsbehandling.</p>	En uppdaterad och aktuell karta som är relevant för verksamhetens produktionsplatser finns.			

	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
<p>3.3.1</p> <p>NY!</p> <p>S</p>	<p>I s.k. nitratkänsliga områden ska åtgärder för att minska läckage av växtnäring till vattendrag vidtas.</p>	<p>Någon av följande åtgärder har genomförts:</p> <p>a) En minst 6 m bred skyddszon har anlagts utmed sjöar och vattendrag som är vattenförande hela året. Skydds-zonen har:</p> <ul style="list-style-type: none"> - etablerats senast 30:e juni - insätts med fröblandning som innehåller minst 15 viktprocent blommande örter, som gynnar pollinerare, enligt dokumentation på t.ex. leveranssedlar. OBS! Max 15 viktprocent får vara vallbaljväxter (för att undvika överskott av kväve i marken). - inte gödslats med stall- eller mineralgödsel efter etablering - inte putsats eller skördats före 1 juli (gäller flerårig skyddszon). <p>b) Anpassade skydds-zoner (sammanlagt minst 0,1 ha, varje enskild anpassad skydds-zon får vara minst 100 kvm), har anlagts på erosionsbenägen mark, eller mark som löper risk att översvämmas (t.ex. mark i anslutning till ytvattenbrunnar eller svackor på åkermark). Skydds-zonen har:</p> <ul style="list-style-type: none"> - etablerats senast 30:e juni - insätts med fröblandning som innehåller minst 15 viktprocent blommande örter, som gynnar pollinerare, enligt dokumentation på t.ex. leveranssedlar. OBS! Max 15 viktprocent får vara vallbaljväxter (för att undvika överskott av kväve i marken). - inte gödslats med stall- eller mineralgödsel efter etablering - inte putsats eller skördats före 1 juli (gäller flerårig skydds-zon). <p>c) Våtmark har anlagts nedströms odlings-platsen så att avrinnande vatten från odlingen helt eller delvis kan passera våtmarken, och detta har markerats på en karta.</p> <p>d) En fosfordamm har anlagts nedströms odlings-platsen så att avrinnande vatten från odlingen helt eller delvis kan passera fosfordammen, och detta har markerats på en karta.</p> <p>e) Struktur-kalkning har skett på lerjord (minst 25% lerhalt) med minst 6 ton struktur-kalk/ha. Do-kumentation finns i form av t.ex. faktura.</p> <p>f) Kalkfilterdiken med struktur-kalk har anlagts på lerjordar (minst 25% lerhalt).</p> <p><i>Som vattendrag räknas bäck, å, flod, älv, kanal eller damm.</i></p>			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
3.4.1 S	<p>Miljöer som är extra viktiga för den biologiska mångfalden ska skyddas från skada. Undantag från regeln medges om dispens kan uppvisas från berörd myndighet för att utföra ingrepp på en miljö.</p> <p>Åtgärder som kan orsaka skada är t. ex.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - schaktning, utfyllnad och grävning - deponering av jordmassor, gödsel eller större mängder sten - spridning av växtskyddsmedel och gödselmedel för nära intill miljön - avverkning av träd i allé - nedläggning av dränering/täckdikning som dränerar diket eller våtmarken - underhållsrensning av diken under april-juni som kan skada groddjur och fåglar - plöjning så nära diken och småvatten att erosion uppstår - grävning som skadar alléträd eller äldre trädets rötter - skadlig körning över eller för nära biotopskyddade områden. 	<p>a) Om nedanstående naturelement/miljöer förekommer finns de markerade på kartan enligt 3.2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - alléer (inklusive rotsystem) - enstaka träd på jordbruksmark - källor med omgivande våtmark - småvatten och våtmarker (inklusive vattendrag och öppna diken som inte är anlagda vägdi-ken) - odlingsrösen - pilevallar - stenmurar - åkerholmar <p>b) Arbetssätt tillämpas för att skydda de aktuella miljöerna.</p>			
3.5.1 S	<p>Åtgärder för att främja den biologiska mångfalden ska vidtas. Åtgärder ska väljas från listan "Åtgärder för biologisk mångfald". Från och med 31 december 2023 ska minst 3 olika åtgärder vidtas och åtgärder ska väljas från minst 2 olika kategorier. Se www.sigill.se</p>	<p>Dokumentation och inspektion visar att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - före den 31 december 2022 har åtgärder värda minst 7 poäng vidtagits - före den 31 december 2023 ska åtgärder vidtagits enligt nedan 0-250 ha minst 7 poäng 250-500 ha minst 11 poäng över 500 ha minst 15 poäng. <p>Antal ha är här den areal som odlas med certifierad gröda innevarande år.</p>			

4 ETABLERING OCH ÅTGÄRDER I VÄXANDE GRÖDA

Reglerna omfattar utsäde, gödselmedel och spridning av gödselmedel, vatten och användning av växtskyddsmedel. Rätt val och en god hantering av gödselmedel, växtskyddsmedel och vatten är avgörande faktorer för en säker produktion av lantbruksgrödor. En journal över utförda åtgärder gör det möjligt att utvärdera vilka resultat som uppnåtts och är nödvändig för att kunna spåra och felsöka om det uppstår kvalitetsproblem i produktionen. Inköp av friskt utsäde, dokumenterad växtodlings- och gödslingsplan, säker förvaring av gödselmedel, skyddsavstånd vid spridning av gödselmedel och vid växtskyddsbehandlingar samt att arbeta enligt principerna för integrerat växtskydd är exempel på åtgärder som bidrar till att säkerställa produktionens ansvar för livsmedelssäkerhet och miljöansvar.

All användning av bekämpningsmedel ska alltid kunna motiveras och i första hand ska biologisk bekämpning tillämpas.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
UTSÄDE					
4.1 	Endast GMO-fria kulturer får odlas och hanteras på företaget. Dokumentation som styrker detta ska sparas i 5 år.	Inyg, eller annan dokumentation (till exempel offert, fakturor, leveranssedlar eller en skriftlig försäkran) finns, som visar att utsäde är GMO-fritt.			
4.2	Förvaring, hantering och användning av betat utsäde ska ske på ett säkert sätt så att kontaminering undviks.	a) Förvaring och hantering sker åtskilt från färdiga produkter. b) Förvaring sker i tätt, oskadat emballage med märkning som tydligt visar att utsädet är betat.			
4.2.1	Utsäde för havre, korn, råg, rågvete och vete som används eller hanteras inom företagets verksamhet ska i första hand inte vara kemiskt betat. Dokumentation som styrker detta ska sparas i 5 år.	Inyg, eller annan dokumentation (till exempel offert, fakturor, leveranssedlar eller en skriftlig försäkran) finns, som visar att utsäde för havre, korn, råg, rågvete och vete inte är kemiskt betat eller att sådant utsäde inte finns att tillgå.			
4.2.2	Inköpt utsäde ska vara certifierat. Om eget utsäde används ska det vara analyserat med avseende på grobarhet, sundhet och främmande inblandning.	a) Certifikat/intyg/märkning finns som visar att inköpt utsäde är certifierat. b) Analysresultat för eget utsäde kan visas upp.			
4.2.3	Inköpt utsäde ska uppfylla krav på sundhet och äkthet samt vara fritt från allvarliga skadegörare.	Certifikat/intyg/märkning finns som visar att utsäde är godkänt för saluföring.			
GÖDSELMEDEL					
4.3 	Fraktioner från enskilda avlopp eller avloppsslam ska inte användas i växtföljden. För åkermark som tidigare gödslats med fraktioner från enskilda avlopp eller avloppsslam gäller en karenstid på 5 odlingsår utan tillförsel av slam eller avloppsfraktioner innan den kan brukas för certifierad produktion.	Skriftlig försäkran finns som visar att kravet uppfylls.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
4.4	<p>Mineralgödselmedel och andra gödselmedel, t.ex. aska, med lågt kadmiuminnehåll ska användas.</p> <p>Tillåtet innehåll är:</p> <ul style="list-style-type: none"> - max 12 mg Cd per kg P i NP- och NPK-produkter - max 30 mg Cd per kg P i P- och PK-produkter. <p><i>OBS! Gäller ej stallgödsel.</i></p>	Dokumentation, t.ex. intyg från leverantören, finns som visar att endast tillåtna produkter används			
4.4.1 S	<p>Biogödsel och rötresters får endast användas till grödor som alltid upphettas innan konsumtion. Den biogödsel och rötresters som används ska uppfylla kvalitetskraven enligt bilaga 2.</p> <p><i>OBS! Gäller ej för biogödsel och rötresters från enbart stallgödsel och skördeprodukter från växtodling.</i></p>	Dokumentation finns, som visar att biogödsel och rötresters som används uppfyller kraven. Ett exempel på sådan dokumentation är certifikat enligt SPCR 120, anläggningskategori A.			
4.5 S	<p>Om organiska gödselmedel används ska en bedömning av riskerna för livsmedelssäkerheten och för spridning av växtsjukdomar samt ogräs göras. Nödvändiga åtgärder för att förhindra eventuella risker ska genomföras.</p>	<p>a) Riskbedömning av de organiska gödselmedel som används, har skett. Om känsliga produkter odlas (grödor med ätliga delar ovan mark), är riskbedömningen skriftlig.</p> <p>b) Dokumentation finns över eventuella åtgärder som vidtagits.</p>			
4.6 S	All tillförsel av växtnäring till åkermark och grödor ska journalföras.	Det finns en journal för all växtnäringstillförsel.			
4.6.1 S	En växtnäringsbalans för företaget ska beräknas vart 5:e år. Växtnäringsbalansen ska vara utförd senast 2 år efter den första revisionen vid inträde i certifieringen. Den ska omfatta valfritt år, från något av de föregående 5 åren.	<p>a) En beräkning finns av bortfört och tillfört N, P och K för företaget som helhet för den mark som ingår i den certifierade verksamheten.</p> <p>b) En ny balansberäkning finns upprättad vid större förändringar i produktionen.</p>			
SPRIDARUTRUSTNING FÖR GÖDSEL					
4.7	Utrustning för spridning av mineralgödselmedel ska regelbundet underhållas och kontrolleras avseende spridningsbild och spridningsmängd.	Dokumentation finns som visar att kontroll och underhåll har skett, t.ex. i journal för kontroll och kalibrering, i enlighet med kravet.			

		UPPFYLLS REGELN?			
KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL	
SPRIDNING AV GÖDSEL					
4.7.1	<p>All åkermark som ingår i växtföljden där certifierad produktion sker ska grundkarteras minst vart 10:e år. Analyser för pH, P-AL, K-AL, Ca-AL och Mg-AL för åkermark som ingår i den certifierade verksamheten ska genomföras.</p> <p>Provtagningen ska ske enligt något av följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fält över 3 ha: punktkartering med minst 1 prov/ha - Fält under 3 ha: yt- eller linjekartering med 1 prov per skifte, ett prov får maximalt representera 3 ha <p>Markkarteringen får delas upp över 5 år, dvs. hela arealen ska vara markkarterad inom en femårsperiod.</p> <p>Undantag från regeln gäller för</p> <ul style="list-style-type: none"> - ny åkermark som tas i produktion (max 2 år). - mark med extensiv produktion (utmarker och ogödslad mark). - tillfälliga arrenden (max 3 år). - specialgrödor som markkarteras med andra provtagnings- och analysmetoder. 	<p>a) En grundkartering är genomförd minst vart 10:e år för den åkermark som ingår i den certifierade verksamheten.</p> <p>b) Analysresultat finns.</p>			
4.7.2 	<p>En växtodlings- och gödslingsplan för kommande säsong ska finnas och tillförd mängd gödselmedel anpassas till grödans behov och platsens förutsättningar.</p> <p>Växtodlings- och gödslingsplanen ska sparas i minst 5 år eller för den tidsperiod som motsvarar en hel växtföljd om denna är längre än 5 år.</p> <p>Resultaten från växtnärlingsbalansen (se punkt 4.6.1) ska tas i beaktande vid upprättande av växtodlings- och gödslingsplanen.</p>	<p>En växtodlings- och gödslingsplan finns innehåller följande uppgifter per skifte/odlingsplats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - förfrukt - årets gröda och sort - förväntad skörd (har beräknats med hjälp av efterkalkylen, se punkt 4.7.3) - behov av växtnäring och kalk - markkartering och markens skattade växtnärlingsleverans under säsongen (förfruktseffekt, långsiktig leverans från organisk gödsel och kvävefixering) - planerad giva av N, P och K i mineralgödselmedel, stallgödsel och/eller andra organiska gödselmedel. 			
4.7.3 	<p>En efterkalkyl ska göras efter att skörden har bärgats med uppgifter om mängd och storlek på skörd, som gödslats för, per skifte/odlingsplats.</p> <p>Efterkalkylen ska sparas i minst 5 år.</p>	<p>En efterkalkyl finns för all åkermark som ingår i den certifierade verksamheten.</p>			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
4.7.4 	Nationella kontrollmyndighetens rekommendationer för gödsling och kalkning ska utgöra maximal giva för de grödor där rekommendationer finns. Eventuella avsteg ska kunna motiveras och styrkas av analys eller annan dokumenterad behovsbedömning.	Underlag finns för använd kvävegiva som baseras på: - förfrukt - mullhalt - mineralisering - årsmån - grödans utveckling - förväntad skörd och eventuella kvalitetskrav t.ex. proteinhalt.			
4.7.5	Stallgödsel och andra organiska gödselmedel får inte tillföras i en större mängd än vad som motsvarar 22 kg totalfosfor per hektar spridningsareal, beräknat som ett genomsnitt under en sammanhängande, löpande femårsperiod. Om marginalerna för spridningsareal är uppenbart små, ska grundläggande uppgifter om total mängd gödsel med korrigeringsfaktor för in- resp. utförsel, samt innehåll av fosfor (schablonvärden), kunna redovisas.	a) Rutin finns för hur man uppfyller kravet på maximal fosforgiva. b) Vid små marginaler för spridningsareal finns beräkningar som visar att kravet uppfylls.			
4.7.6	Kväveinnehållet (ammoniumkväve) i urin- och flytgödsel ska fastställas minst 1 gång varje år. Proverna ska tas ut under omrörning i samband med spridning. Resultatet ska sparas i minst 5 år. <i>Kväveanalys kan göras på laboratorium eller med en enklare metod i fält genom att använda en "Kväveburk". Kontakta din växtodlingsrådgivare för mer information alternativt låna av en "Kväveburk".</i>	Analysresultat finns för urin- och flytgödsel som sprids på åkermark som ingår i den certifierade verksamheten.			
4.7.7	Fosforinnehållet i urin- och flytgödsel ska fastställas minst 1 gång vart 5:e år. Resultatet ska sparas i minst 5 år. <i>Fosforanalys kan göras på laboratorium. Kontakta din växtodlingsrådgivare för mer information.</i>	Analysresultat finns för urin- och flytgödsel som sprids på åkermark som ingår i den certifierade verksamheten.			
4.7.8	Gödselmedel får inte spridas så att skada uppstår på miljö-, kultur- eller naturvärden.	a) Spridning av gödsel sker så att det inte hamnar utanför åkermark. b) Spridning av gödsel sker inte på ett sätt som skadar natur- och kulturvärden på ängs- och betesmark.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
4.7.9	<p>Skyddsavstånd vid gödselspridning ska hållas till sjöar och vattendrag som är vattenförande hela året.</p> <p>Följande avstånd ska hållas: - 2 m om precisionsgödsling tillämpas med rampspridare eller precisions centrifugalspridare, släpplangspridare, och radgödsling och droppbevattning. - 6 m i alla andra fall.</p> <p>Avståndet ska mätas från strandlinjen vid högvatten och ska markeras på en (fält)karta.</p>	<p>a) En (fält)karta finns med markerade avstånd. b) Ett arbetsätt tillämpas som säkerställer att avstånden hålls.</p>			
4.7.10	Högst 60 kg lättillgängligt kväve per hektar får tillföras inför höstsådd av oljeväxter och högst 40 kg lättillgängligt kväve per hektar får tillföras inför höstsådd av spannmål och övriga grödor.	Intervju och odlingsjournal visar att kravet uppfylls.			
4.7.11	Stallgödsel och andra organiska gödselmedel ska spridas vid från miljösynpunkt lämpliga tider och med hänsyn till geografiska områden under året från miljösynpunkt.	Rutiner finns som säkerställer att kravet uppfylls.			
4.7.12	<p>Vid spridning av mineralgödselmedel i växande gröda eller i begynnande stråskjutning ska behovet av kväve mätas vid minst ett tillfälle under växtsäsongen. Kvävegivan ska anpassas efter det uppmätta behovet.</p> <p>EXEMPEL PÅ METODER</p> <ul style="list-style-type: none"> - CropSAT - N-sensor - Växtanalys - Klorofyllmästare t.ex. SPAD - Noll- och maxrutor - Biomassavägning på hösten för höstoljeväxter <p><i>OBS! Gäller endast för spannmål och oljeväxter.</i></p>	Vilken metod som används för att mäta kväve och hur kvävegivan anpassas till det uppmätta behovet kan redogöras.			
LAGRING AV GÖDSELMEDEL					
4.7.13	Hantering och lagring av gödselmedel ska ske så att livsmedel, foder och plantor inte förorenas.	Det finns rutiner så att hantering och lagring av gödselmedel sker på ett ordnat sätt, väl åtskilt från foder, plantor, förpackningsmaterial, utsäde samt livsmedel inkl. skördade produkter, så att risker för kontaminering undaröjs.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
4.7.14	Mineralgödsel lagras/hanteras så att näringsläckage till omgivningen inte uppstår.	Mineralgödsel lagras/hanteras i täta behållare, emballage och/eller utrymmen samt eventuellt spill omhändertas utan dröjsmål.			
4.7.15	Lagring av stallgödsel och andra organiska gödselmedel ska ske på ett säkert sätt för miljö, människor och djur.	Inspektion visar att lagringsutrymme(n)/gödselbrunn för stallgödsel och andra gödselmedel är: a) tät och utformat så att läckage inte sker b) tillräcklig stort för verksamhetens behov c) utrustad med ett tät stängsel eller ett stabilt lock om kanten ligger mindre än 1,20 m ovan för marken samt att höjden på stängslet är anpassat till snöförekomst och eventuell ramp i anslutning till gödselbrunnen. d) utrustad med stabilt svämtäcke eller täckning på urin- och flytgödselbehållaren om företaget har fler än 10 djurenheter e) täckt vid påfyllning av gödselbrunn om företaget har fler än 10 djurenheter.			
4.7.16 	Lagringskapaciteten för stallgödsel ska vara tillräcklig för den produktion som bedrivs. Vid förändring av produktionen ska lagringskapaciteten anpassas till detta.	Att lagringskapaciteten är tillräcklig kan styrkas med en dokumenterad beräkning. I beräkningen ingår följande parametrar: - Djurslag, antal djur, foderstat, uppföljningssystem, strömedel etc. - Vattentillskott från disk, rengöring och spill. - Tillförsel från nederbörd och dränering.			
VATTEN					
4.8 	En årlig riskbedömning, avseende produktsäkerhet, ska göras för allt vatten som används till - bevattning, med eller utan växtnäring - spridning av växtskyddsmedel. <i>Riskbedömningen ska vara dokumenterad och visa vilka risker som beaktats samt eventuella åtgärder som har vidtagits/behöver vidtas.</i>	a) Risker för förorening/kontaminering av produkten har bedömts för alla vattenkällor och situationer där vatten används. b) Bedömningen har gjorts i relation till den färdiga produktens egenskaper och användningsområde(n) samt beaktat teknik och utrustning för spridning av vatten. c) Riskbedömningen är dokumenterad och visar vilka risker som beaktas, samt om det finns behov av åtgärder som kan eliminera identifierade risker. d) Den årliga genomgången och uppdateringen av riskanalysen bekräftas skriftligt, med datum och signatur av ansvarig person.			
4.9 	Vatten som används i produktionen ska analyseras så ofta som riskbedömningen kräver (se punkt 4.8) och dokumenteras. Oacceptabla resultat ska åtgärdas. Nationella föreskrifter och gränsvärden för vattenkvalitet ska beaktas.	a) Eventuella analysresultat finns b) Rutiner finns för hantering av mikrobiella föroreningar vid analys. c) Dokumentation visar att oacceptabla resultat åtgärdats.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
4.9.1 S	<p>Uttag av bevattningsvatten ska ske på ett hållbart sätt genom, dvs. på ett sätt som inte skadar allmänna eller enskilda intressen.</p> <p><i>Med allmänna intressen menas främst påverkan på den omgivande miljön i stort, t.ex. att kontakt mellan olika vattensystem skärs av (klippas av), stor minskning av vattennivåer eller vattenflöden, eller blottläggning av botten. Med enskilda intressen menas enskilda individer eller företags vattentillgång, t.ex. grannars uttag av vatten.</i></p>	Att vattenuttag sker på ett hållbart sätt kan dokumenteras, alternativt finns anmälan om vattenuttag till myndigheter eller tillstånd för vattenuttag.			
VÄXTSKYDD					
4.10 S	<p>Enbart växtskyddsmedel som är registrerade och godkända nationellt för yrkesmässigt bruk (klass 1L och 2L) får användas. Användningen ska följa anvisningar på etikett, där även de användningsvillkor som finns kopplade till godkännandet framgår.</p> <p>Vid UPMA*, dispenser och försökstillstånd ska de villkor som är kopplade till dessa följas.</p> <p><i>*Utvidgning av produktgodkännande för mindre användningsområde eller s.k. minor use.</i></p>	<p>a) Lista/databas med nationella godkända preparat finns.</p> <p>b) Journal för växtskyddsbehandlingar visar att kravet uppfylls</p>			
4.11 S	<p>Växtskyddsmedel som används för yrkesmässigt bruk (klass 1L och 2L) ska förvaras på ett säkert sätt för människor, djur och miljö.</p> <p>Vid om- och nybyggnation ska hyllor av icke absorberande material installeras.</p> <p>Endast personer med giltigt kunskapsbevis för användning av växtskyddsmedel ska ha tillgång till växtskyddsförrådet och ansvarar för de personer som vistas där i.</p>	<p>a) Förvaring/lagring av växtskyddsmedel sker i ett utrymme som</p> <ul style="list-style-type: none"> - är låsbart - är frostfritt - har ventilation så att ackumulering av farliga ångor förhindras. - är ljus så att produktetiketter lätt kan läsas. - säkerställer att ev. läckage och /spill kvarhålls genom någon av följande åtgärder: <ul style="list-style-type: none"> • Täta golv med väggssocklar, och trösklar samt och utan golvbrunn. • Placering av medel i en behållare eller liknande anordning, som kan kvarhålla ett läckage med 110 % kapacitet av den största förpackningens volym. <p>b) Hyllor hålls rena och ytan på hyllplanen är av icke absorberande material. Om ytan på hyllplanen inte är täckta med icke absorberande material så förvaras växtskyddsmedelsförpackningar på brickor och/eller i backar som kvarhåller spill.</p> <p>c) Utrustning för omedelbar hantering av eventuellt spill finns, (absorberande medel, t.ex. sågspån, Absol® eller liknande), samt skyffel och behållare eller påse för uppsamling av avfallet.</p> <p>d) Flytande medel förvaras inte över fasta medel.</p>			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
4.12 S	<p>Växtskyddsförrådet ska hållas i god ordning och lagret ska regelbundet inventeras. Inventarielistan ska hållas uppdateras så att risken för förväxling mellan preparat minimeras.</p> <p>Det ska finnas aktuella säkerhetsdatablad tillgängliga för alla preparat som förvaras i förrådet.</p> <p>Avregistrerade preparat ska förvaras avskilt i förrådet och ha tydlig märkning där det framgår att de inte får användas. De ska avyttras inom den angivna anståndsperioden/tidsfristen.</p>	<p>a) En inventarielista finns över innehållet i växtskyddsförrådet, som är uppdaterad minst 1 gång per år.</p> <p>b) Inventarielistan är daterad, och signerad och innehåller uppgifter om produkt/namn/handelsnamn samt kvantitet.</p> <p>c) Inventarielistan är avstämd mot aktuella uppgifter om godkända preparat från ansvarig myndighet eller annan betrodd källa.</p> <p>d) Aktuella säkerhetsdatablad för alla preparat som förvaras i förrådet är tillgängliga.</p>			
4.13 S	<p>Hantering av växtskyddsmedel ska ske på ett säkert sätt för människor, djur och miljö.</p>	<p>a) Hantering av växtskyddsmedel sker väl åtskilt från fodermedel, skördade produkter och andra livsmedel.</p> <p>b) Stor försiktighet iakttas vid förflyttning av växtskyddsmedel från förråd till plats för påfyllning/tillredning av växtskyddsmedel.</p> <p>c) Risker för kontaminering av emballage, arbetsredskap, arbetskläder, gödselmedel etc. beaktas vid all hantering av växtskyddsmedel.</p> <p>d) Personer som hanterar växtskyddsmedel använder adekvat personlig skyddsutrustning när så krävs.</p>			
4.14.1	<p>Personer som utför behandling med växtskyddsmedel på företaget ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - ha genomgått en utbildning om användning av växtskyddsmedel i en EES-stat eller Schweiz, samt - har kunskap om hur aktuella preparat får användas. <p><i>OBS! Kravet gäller också då en extern utförare/person har anlåtats att utföra växtskyddsbehandlingar (se punkt 4.15).</i></p>	<p>a) Giltigt tillstånd-/utbildningsbevis för personer som hanterar växtskyddsmedel finns.</p> <p>b) Personer som hanterar växtskyddsmedel känner till hur aktuella preparat får användas.</p>			
4.15 S	<p>Om någon utomstående anlitas för att utföra växtskyddsbehandlingar ska dokument finnas som visar att</p> <ul style="list-style-type: none"> - IP-standardens regler för användning av växtskyddsmedel har följts - utföraren godkänner att ta emot revision av relevanta delar i IP-standard. 	<p>Ett skriftligt avtal med företaget/utföraren finns enligt kravet.</p>			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
4.16.1 S	<p>Växtskyddssprutor som används inom den ceretifierade produktionen ska funktionstestas</p> <p>Godkänt funktionstest får vara max</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 år gammalt för växtskyddssprutor som används mer än 25 ha per rampmeter och år - 2 år gammalt för övriga växtskyddssprutor. <p>En egen teknisk översyn av växtskyddssprutan ska göras minst 1 gång per år. Datum för översynen ska dokumenteras.</p>	<p>a) Testprotokoll finns från funktionstest utan markerade fel, för alla växtskyddssprutor som används.</p> <p>b) Journalförda datum finns för egen teknisk översyn.</p>			
4.17 S	<p>Påfyllning av växtskyddsmedel samt ut- och invändig rengöring av växtskyddssprutan ska ske på ett säkert sätt enligt följande</p> <ul style="list-style-type: none"> - Påfyllning och/eller rengöring av växtskyddssprutan sker enligt något av nedanstående: <ul style="list-style-type: none"> • På en fungerande och tillräckligt stor biobädd eller på en plats med avopp ut till biobädden. • På en tät och tillräckligt stor platta med uppsamling. • På biologisk aktiv mark, t.ex. i fält eller på en gräsmatta. Platsen varierar från gång till gång. - Om påfyllning/rengöring sker i fält, används en mobil påfyllningsutrustning med tank för vatten och förvaringsutrymme avsett för växtskyddsmedel. - Vid påfyllning och rengöring är skyddsavståndet minst 30 m till brunnar, diken, vattendrag och sjöar. Används platta med uppsamling eller biobädd är avståndet minst 15 m. - Påfyllning av vatten direkt från vattendrag, brunn eller liknande får endast göras med en separat pump, dvs. inte pumpen på växtskyddssprutan. <p>Biobäddar och plattor ska minst vara lika stora som sprutans bredd och längd i transportläge.</p>	<p>Rutiner finns som säkerställer att kravet uppfylls.</p>			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
4.17.1	Parkering av ej rengjord växtskyddsspruta ska ske på godkänd påfyllningsplats enligt punkt 4.17 eller, om växtskyddssprutan är tom, under tak.	a) Ej rengjord växtskyddsspruta är parkerad på godkänd påfyllningsplats. b) Tom växtskyddsspruta är parkerad under tak.			
4.18 S	Förebyggande åtgärder för att undvika angrepp av fältsvampar (Fusarium) som kan bilda mykotoxiner ska göras. <i>EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER</i> - Minimering av rester från skörd på markytan genom sönderhackning, gäller framförallt efter vete, rågvete och havre. - Ordentlig nermyllning av rester från skörd, gäller framförallt efter vete, rågvete och havre. - Odling av majs som förfrukt till stråsäd undviks. - Bra växtföljd. - Användning av baljväxter eller/och oljeväxter som förfrukt. - Val av motståndskraftiga sorter. - Sundhetstest av utsäde och användning av friskt eller behandlat utsäde.	Relevanta förebyggande åtgärder kan redovisas.			
4.19 S	Åtgärder i växande spannmål för att undvika angrepp av fältsvampar (Fusarium) som kan bilda mykotoxiner ska göras. <i>EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER</i> - Bekämpning med växtskyddsmedel innehållande protiokonazol endast under en kort period under blomningen framför allt i västra Sverige, vid regn i samband med blomningen, om det finns mycket rester från skörd på markytan efter en riskförfrukt, samt om sorten är mottaglig för fältsvampar. - Balanserad gödsling för att undvika förekomsten av liggsäd. - Separat tröskning av fältdelar som drabbats av liggsäd för att undvika kontaminering av bättre partier. - Skörd av spannmål så snart den är mogen och direkt torkning till lagringsbar vattenhalt.	Relevanta åtgärder kan redovisas.			

	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
4.20 	<p>Åtgärder vid odling av råg för att undvika angrepp av mjöldryga som kan bilda mykotoxiner ska göras.</p> <p><i>EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Val av motståndskraftig sort. - Val av utsäde som är fritt från sklerotier. - Grönskott undviks. - Avbrottsgrödor odlas. - Balanserad gödsling för att sträva efter jämna bestånd. - Plöjning till ca 25 cm efter angrepp. 	Relevanta åtgärder kan redovisas.			
4.20.1 	Vid kemisk ogräsbekämpning ska den nationella kontrollmyndighetens rekommendationer, anpassningar och dosnycklar följas.	Notering i sprutjournal finns att rekommendationer, anpassningar och dosnycklar har följts.			
	<p>Kemiska växtskyddsmedel får ej användas för att avdöda innan skörd eller för avstrykning i samband med skörd.</p> <p>Undantag från kravet vid vall- och trädeshrott.</p>	Noteringar finns i sprutjournalen som intygar att villkoret uppfylls.			
4.20.3	<p>Vid all behandling med glyfosat gäller följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vätskemängden ska vara 100 till 150 liter per hektar - över 70 % relativ luftfuktighet ska råda - besprutning ska ske på förmiddagen - besprutning ska ske på torra plantor (daggfritt) - dagstemperaturen ska vara över +15°C. 	Noteringar finns i sprutjournalen som intygar att relevanta krav vid behandlingar med glyfosat har följts.			
4.20.4	<p>Vid kvickrotsbehandling med glyfosat ska följande krav följas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - halm ska tas bort omedelbart efter skörd eller finfördelas, så att återväxten hos kvickroten inte hindras - minst 3 nya välutvecklade blad ska finnas på varje kvickrotsplanta - perioder av torka och hög temperatur ska undvikas - efter kraftigt regn, 20–30 mm under ett dygn, ska behandling ske tidigast efter 2–3 dagar <p><i>Enstaka frostnätter, ned till -5°C, är positivt men ihållande frost är negativt. Vänta med behandling till en period utan frostnätter.</i></p>	Noteringar finns i sprutjournalen som intygar att relevanta krav vid kvickrotsbehandlingar med glyfosat har följts.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
4.20.5	Direktsådd får ske tidigast 3 dagar efter glyfosatbehandling.	Noteringar finns i sprutjournalen att direktsådd skett tidigast 3 dagar efter glyfosatbehandling.			
4.20.6	Stråförkortnings- och tillväxtregleringsmedel får inte användas.	Noteringar finns i sprutjournalen att stråförkortnings- och tillväxtregleringsmedel inte använts.			
JOURNALFÖRING					
4.21 S	Utförda växtskyddsbehandlingar ska journalföras utan dröjsmål och finnas sparade på företaget i minst 3 år. <i>OBS! Gäller även om behandlingen utförts av entreprenör.</i>	Noteringar i sprutjournal från varje behandling finns.			
4.22.1 S	Sprutjournal för utförd växtskyddsbehandling ska innehålla uppgifter som bekräftar att hänsyn tagits till miljön och livsmedelssäkerheten: <ul style="list-style-type: none"> - preparat (på samma sätt som det anges på preparatets etikett) - dos - tidpunkt: datum och klockslag - plats - vem som utfört behandlingen - syfte med behandlingen - karenstid - skördedatum (se också punkt 5.1 för detaljer) - temperatur- och vindförhållanden - skyddsobjekt - skyddsavstånd till skyddsobjekt - försiktighetsmått som iakttagits till skydd mot miljöpåverkan vid påfyllning och rengöring. <p>Om bigiftiga preparat har använts tillkommer följande uppgifter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - förekomst av blommande vegetation (gröda och ogräs). - val av tidpunkt för behandling med hänsyn till pollinerande insekter. <p><i>OBS! Uppgifter om karenstid och skördedatum kan alternativt föras i skördejournal el. likn. under förutsättning att plats och tidpunkt för växtskyddsbehandling kan spåras till sprutjournalen.</i></p>	Sprutjournal som innehåller fullständiga uppgifter finns.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
FÖRSIKTIGHETSÅTGÄRDER					
4.23.1 S	Skyddsavstånd vid växtskyddsbehandlingar ska hållas för att skydda sjöar och vattendrag.	<p>a) Noteringar i sprutjournal som visar att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minst 12 m skyddsavstånd hålls till vattentäkter - minst 6 m skyddsavstånd hålls till sjöar och vattendrag som är vattenförande hela året (räknat från strandlinjen vid högvatten) samt småvatten - minst 2 m skyddsavstånd hålls till dräneringsbrunnar/stenfickor och mindre diken - anpassade skyddsavstånd hålls mot vattentäkter, sjöar, vattendrag och omgivande mark (avståndet ska anpassas efter de omständigheter som råder på platsen när spridningen utförs. Observera att det anpassade skyddsavståndet aldrig kan bli mindre än de fasta skyddsavstånden som anges ovan). <p>b) (Fält)karta finns med 12- och 6-meters skyddsavstånden markerade.</p> <p>c) Dräneringsbrunnar är täckta med hela lock och marken kring brunnarna (minst 2 m) är biologisk aktiv genom täckning med halm eller annan växtlighet.</p>			
INTEGRERAT VÄXTSKYDD					
4.24.1 S	<p>Integrerat växtskydd ska tillämpas avseende växtföljder.</p> <p><i>En god växtföljd (under normala förhållanden) är t.ex. innebär för stråsåd, odling under högst 4 av 6 år alternativt 5 av 6 år om havre ingår i växtföljden. För råd om växtföljder se tillgängligt stödmaterial och växtodlingsrådgivares rekommendationer.</i></p>	<p>a) Det finns sparade växtodlingsplaner för de senaste 5 åren eller för den tidsperiod som motsvarar en hel växtföljd om denna är längre än 5 år.</p> <p>b) Allmänna rekommendationer om goda växtföljder för aktuell gröda/kultur följs.</p> <p>b) Motivering finns för avvikelser från allmänna rekommendationer.</p>			
4.24.2	<p>Insatser med växtskyddsmedel ska kunna motiveras och utföras vid optimal tidpunkt.</p> <p>Motiv för behandling kan styrkas med hjälp av t.ex. växtskyddsbrev, rådgivning eller egna observationer gällande förekomst av skadedjur, nyttoinsekter, sjukdomar och ogräs.</p>	Dokumentation finns som motiverar växtskyddsåtgärder med växtskyddsmedel (kemiska eller biologiska).			
4.24.3	<p>Förebyggande växtskyddsåtgärder ska vidtas i odlingen för att minska förekomsten och konsekvensen av angrepp från skadegörare samt ogräs vilket innebär ett minskat behov av kemisk bekämpning.</p> <p>EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER</p> <ul style="list-style-type: none"> - val av motståndskraftig sort. - gynnande av nyttodjur. - rengöring av maskiner t.ex. tröska och halmpress. 	Exempel på minst en relevant åtgärd som har vidtagits kan redovisas.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
4.24.4	Växtskyddande insatser ska baseras på fältprovtagning/inspektion eller prognos/varning	<p>Åtgärder som kan betecknas som observation och övervakning av växtskadegörare har vidtagits och används för planering av växtskyddande insatser.</p> <p><i>EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - regelbundna fältobservationer. - kontrollruta/nollruta i fält. - klisterfälla. - användning av prognos och varningssystem. 			
4.24.5	Effekten av växtskyddsarbetet ska göras.	<p>Det finns rutiner att kontrollera effekten av växtskyddsarbetet som minst innehåller en relevant åtgärd.</p> <p><i>EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - noteringar av behandlingarnas effekt i journalen för växtskyddsbehandlingar - användning av kontrollruta/nollruta i fält. 			

5 SKÖRD

Syftet med regler gällande förberedelser inför skörd och rutiner för skörden är att säkerställa att produkterna inte är eller blir kontaminerade.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
5.1	Det ska finnas rutiner som säkerställer att registrerade karenstider följs.	a) Det finns journaluppgifter om verkligt skördedatum som bekräftar att karenstider har följts. b) Det finns journaluppgifter som är precisa med avseende på plats, gröda och tidpunkt för behandling. c) Om endast en del av ett fält har behandlats, är skyltar i fält tydligt markerade med vilken del som avses och när skörd tidigast kan påbörjas.			
5.2	Skördade produkter och material, som används vid skörd, ska täckas eller skyddas mot kontaminering.	Uppsamlingsplats/lager för skördade produkter är rengjord och i sådant skick att produkterna skyddas mot kontaminering			
5.3	Det ska finnas rutiner som säkerställer att redskap och utrustning som används vid skörd ska rengöras, underhållas och förvaras så att skördade produkter inte kontamineras.	Rutiner för hantering, underhåll och förvaring av skörderedskap kan redogöras.			
5.4	Spannmålsgrödan ska övervakas om den har blivit skadad av fukt/regn eller angripen av mögel och följande ska uppmärksammas: <ul style="list-style-type: none"> - avvikande färg på växande gröda - ökat mögelangrepp i liggsäd - risk för ökad förekomst av toxiner ju längre man väntar med tröskningen - havre tröskas först om prioritering är nödvändig - skadad/angripen gröda ska särhållas vid skörd. <p><i>Mögeltillväxt är vanligt vid fuktiga väderleksförhållanden när spannmålen skördas vid vattenhalter över det normala och att torkning tar för lång tid.</i></p>	Rutiner för övervakning och eventuella vidtagna åtgärder kan redogöras.			
5.5	Godkänd kadmianalys ska finnas före utleverans av spannmål. Villkor för godkänt jordprov: <ul style="list-style-type: none"> - max 0,30 mg Cd/kg lufttorr jord. Villkor för godkänt kärnprov: <ul style="list-style-type: none"> - spannmål (utom vete): max 0,08 mg Cd/kg kärna - vete: max 0,10 mg Cd/kg kärna. Undantaget är spannmål som enbart ska användas till foder eller annat ändamål (t.ex. etanol och energi).	Det finns ett max 10 år gammalt jordprov eller ett max 1 år gammalt godkänt kärnprov.			
5.6	Resultat från provtagningar av skördad produkt som har betydelse för livsmedels- eller fodersäkerheten ska dokumenteras.	Det finns: <ul style="list-style-type: none"> a) dokumenterade resultat från analyser, b) sparade rapporter från köpare och offentlig kontroll. 			

6 HANTERING EFTER SKÖRD INKL. KYLNING, TORKNING, LAGRING, PACKNING, TRANSPORT

Alla åtgärder i verksamheten som kan påverka kvaliteten på produkterna ska utföras på ett sätt som säkerställer god produktkvalitet och hygienisk hantering. Risker för kontaminering av produkterna ska minimeras även i arbetsmomenten efter skörd.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
6.1	Åtgärder ska vidtas så att föroreningar eller vatten inte hamnar i intagsgropen.	a) Det finns skydd och/eller en lutning som förhindrar inläckage av regn och markvatten in i intagsgropen. b) Vid nybyggnation konstrueras intagsgropen så att regnvatten inte rinner in. c) För att förhindra att föroreningar hamnar i intagsgropen vidtas någon av följande åtgärder: - Hårdgjord, rengöringsbar uppkörningsyta (asfalt, betong el. motsvarande), av minst 6 m längd är ansluten till intagsgropen. - Tippning görs utan att man kör över intagsgropen. Avlastning sker genom att sidotippa eller backa intill ekipaget. - Om intagsgropen måste köras över vid avlastning är den täckt med t.ex. presenning vid överfart.			
6.2	Lagringsutrymmet ska vara fågel-säkert.	a) Lagringsutrymmet har täta väggar, stängda portar och dörrar. b) Silor, fickor och planlager är täckta.			
6.3	Intagsgrop ska vara rengjord och täckt när den inte används. <i>OBS! Gäller inte mellan tömningar under skörd.</i>	Intagsgropen är rengjord och täckt om den inte används.			
6.4 	Vid buffertlagring i väntan på torkning ska kylning/luftning av nyskördad spannmål ske snabbt till en temperatur på högst 20°C.	Det finns en torkjournal som visar hur kylning/luftning har skett.			
6.5.1 	Rökgaser får ej användas vid torkning.	Det finns en torkjournal som visar att rökgaser inte har använts vid torkning.			
6.6 	Nedtorkning till lagringsbar vattenhalt (max 14 % för spannmål och 9 % för oljevaxter) ska ske i samband med skörd.	Det finns en torkjournal där det framgår att lagringsbar vattenhalt uppnåtts i samband vid skörd.			
6.7 	Vid torkning och lagring (inkl. buffertlagring) ska förhållandena mellan vattenhalt, temperatur och lagringstid iaktas, enligt tabell 1 och 2, för att säkerställa en god kvalitet.	a) Torkningsförloppet finns dokumenterat i en torkjournal. b) Det finns beredskap för eventuell värmebildning under lagring. c) Torkjournalen sparas i minst 5 år.			
6.8	Det ska finnas utrustning som möjliggör kylning/luftning under torkning samt rutiner för hur utrustningen används.	Utrustning kan uppvisas och rutiner kan redogöras.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
6.9	Vattenhaltsmätare ska kalibreras minst 1 gång per säsong och tillfället ska dokumenteras. Om snabbvattenhaltsmätare används vid vattenhalts bestämning ska denna vara kalibrerad med ugnssmetod eller motsvarande.	Det finns dokumentation på kalibrering av vattenhaltsmätare			
6.10	Den torkade varan ska lagras med så låg avrenshalt som möjligt.	Varan har passerat en väl fungerande aspiratör eller liknande utrustning före inlagring.			
6.11 S	Temperaturkontroll av lagrad vara ska ske 1 gång/vecka under de första 4–6 veckorna efter inlagring därefter 1 gång/månad fram till leverans. Någon av följande metoder ska användas: - manuell metod med hjälp av rör och termometer, - med "spjuttermometer", - genom automatisk temperaturkontroll i fast system. Om inte någon av de ovan uppräknade metoderna fungerar ska rundkörning ske och temperaturmätning göras i samband med en sådan.	Det finns dokumentation på utförd temperaturkontroll.			
6.12 S	Vid händelser som kan påverka kvalitet såsom ökning av temperatur, vattenskada, skadedjursangrepp eller dylikt ska detta dokumenteras. Lämpliga åtgärder ska vidtas (kylning, rundkörning, omtorkning, skadedjursanering etc.).	Alla händelser och åtgärder som kan påverka produktkvaliteten finns dokumenterade, t.ex. i en torkjournal.			
6.13 S	Lagersanering ska dokumenteras med silobeteckning, saneringsföretag, saneringspreparat, preparatkoncentration, orsak till behandling, behandlingsdatum och karenstid samt anmälas till köparen i god tid före leverans.	Dokumentation från en eventuell lagersanering finns.			
6.14	Lokaler, silos, behållare och utrymmen där skördade produkter lagras ska vara intakta och underhållna så att fukt och kondens undviks.	a) Det finns skydd mot inläckande vatten. b) Det finns möjlighet till god ventilation. c) Vid konstruktion av lagringsbehållare tas hänsyn till risken för kondens.			
6.15 S	Fordon inkl. vagnar etc. som används för att transportera skördade produkter ska underhållas och rengöras i tillräcklig omfattning så att produkterna inte kontamineras.	a) Rutiner finns för att rengöra och underhålla fordon som används för transport av skördade produkter. b) Fordon/vagnar etc. som används för andra ändamål rengörs innan de används till skördade produkter.			
6.16	Alla frö- och spannmålstransporter till och från gården ska vara täckta med presenning.	Det finns presenningar tillgängliga för täckning.			

TABELL 1 TORKNINGSTABELL FÖR SPANNMÅL

Guide till lagringstid i dagar vid vattenhalt mellan 14 och 22 % vid olika temperaturer. Detta kan variera beroende på omständigheterna. Vid luftning av spannmålen kan lagringstiden förlängas något.

Temperatur i spannmålen	14 % vh	15 % vh	18 % vh	20 % vh	22 % vh
2 °C				60 dagar	32 dagar
3 °C				50 dagar	28 dagar
4 °C			>170 dagar	44 dagar	24 dagar
5 °C			138 dagar	38 dagar	19 dagar
6 °C			102 dagar	32 dagar	15 dagar
7 °C			70 dagar	26 dagar	12 dagar
8 °C			49 dagar	21 dagar	10 dagar
9 °C		>170 dagar	42 dagar	19 dagar	8 dagar
10 °C		140 dagar	36 dagar	16 dagar	6 dagar
11 °C		105 dagar	32 dagar	15 dagar	5 dagar
12 °C		70 dagar	28 dagar	13 dagar	4 dagar
13 °C		51 dagar	25 dagar	11 dagar	3 dagar
14 °C	>170 dagar	45 dagar	22 dagar	10 dagar	3 dagar
15 °C	150 dagar	42 dagar	20 dagar	9 dagar	2 dagar
16 °C	135 dagar	39 dagar	19 dagar	8 dagar	2 dagar
17 °C	125 dagar	36 dagar	18 dagar	7 dagar	1 dag
18 °C	120 dagar	34 dagar	17 dagar	6 dagar	1 dag
19 °C	115 dagar	32 dagar	16 dagar	6 dagar	1 dag
20 °C	110 dagar	30 dagar	15 dagar	6 dagar	1 dag

Källa: Lantmännen/JTI. Värdena gäller då avrensnivån uppfyller handelns krav.

TABELL 2 SKATTAD LAGRINGSTABELL VID OLIKA SKÖRDEVATTENHALTER FÖR RAPS

Temperatur	Tillgänglig maximal lagringstid i dagar, vid olika skördevattenhalt, %						
	Raps: 50 % oljehalt	9,3	10,0	11,0	12,5	13,5	15,0
	40 % oljehalt	11,0	11,7	13,0	14,5	16,0	17,5
°C							
25		15	9	4	2,5	1,7	1,3
20		26	15	7	4	3	2,5
15		50	30	11	8	5	4
10		100	56	23	12	8	6,5

Källa: JTI. Maxlagringstiderna anger tiden inom vilken rapsen bör vara torkad för att undvika mögelangrepp och förutsätter att rapsen kyls till angivna temperaturer genom luftning för att undvika ökad temperatur under lagringen p.g.a. värmebildande processer.

7 SPÅRBARHET OCH MÄRKNING AV PRODUKTER

Korrekt märkning och dokumentation för produkter är avgörande åtgärder för att göra det möjligt att spåra och återkalla produkter som inte är säkra.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
7.1 S	Det ska gå att spåra livsmedelsprodukter som säljs från företaget till mottagaren. Dokumentation ska sparas i minst 5 år och innehålla <ul style="list-style-type: none"> - till vilken juridisk person som leveransen skett - produktslag - leveransdatum - mängd. 	Dokumentation finns för produkter som säljs från företaget.			
7.2	Förpackade produktpartier som lämnar företaget ska vara märkta med information, som gör att man kan spåra produktpartiet ända till förpackaren.	a) Redogörelse görs för att man känner till märkningsregler inklusive regler för kvalitetsklassificering b) Redogörelse görs för hur man tillämpar reglerna på den certifierade produktionen c) Märkning av färdiga produkter uppfyller kraven.			
7.3 S	Det ska gå att spåra egna producerade produkter tillbaka till produktionsenheten. Dokumentation ska innehålla <ul style="list-style-type: none"> - företagets namn och adress - odling, packeri etc. 	Det finns dokumentation som möjliggör att produkter kan spåras tillbaka till produktionsenheten.			
7.4	Rutiner för att särskilt certifierade produkter ska finnas om parallellproduktion förekommer. <i>Parallellproduktion uppstår då inte all produktion av samma produkt hos det certifierade företaget omfattas av certifieringen.</i>	a) Dokumenterad särskilt rutin finns. b) Personalen följer och känner till särskilt rutinen. c) Dokumentation finns över mängderna producerad respektive såld certifierad vara.			
7.5 S	Det ska finnas en skriftlig plan för återkallelse som visar hur en produkt kan återkallas på eget initiativ eller till följd av myndigheternas krav. <i>Med återkallelse menas att dra tillbaka produkter från nästa led dvs. försäljningsled/butik/restaurang etc.</i>	I återkallelseplanen framgår det <ul style="list-style-type: none"> - vilka produkter som omfattas och under vilka omständigheter de ska dras tillbaka - ansvarig person på företaget som informerar alla som mottagit varorna - vilken information som ska lämnas, t.ex. en checklista - hur produkter som återkallas ska hanteras - i vilka fall eventuell provtagning ska ske - hur kontakt med myndigheter och certifieringsorgan tas - kontaktuppgifter till kunder, myndigheter, certifieringsorgan och ansvarig personal. 			
7.6.1	Vid varje utleverans från en anläggning (från varje enskild transport) ska ett representativt prov på ca 3 dl spannmål/oljevaxter tas ut.	a) Ett representativt referensprov finns från varje enskild transport (lastbil). b) På varje prov finns noterat vilken leverans det kommer ifrån. c) Referensproven finns sparade fram till nästa skörd.			
7.7.1	Silos, behållare och planlager ska vara tydligt märkta på ett sätt som överensstämmer med en översiktsplan och ska finnas väl synlig i anläggningen.	a) Tydlig märkning finns. b) Översiktsplan över anläggningen finns.			

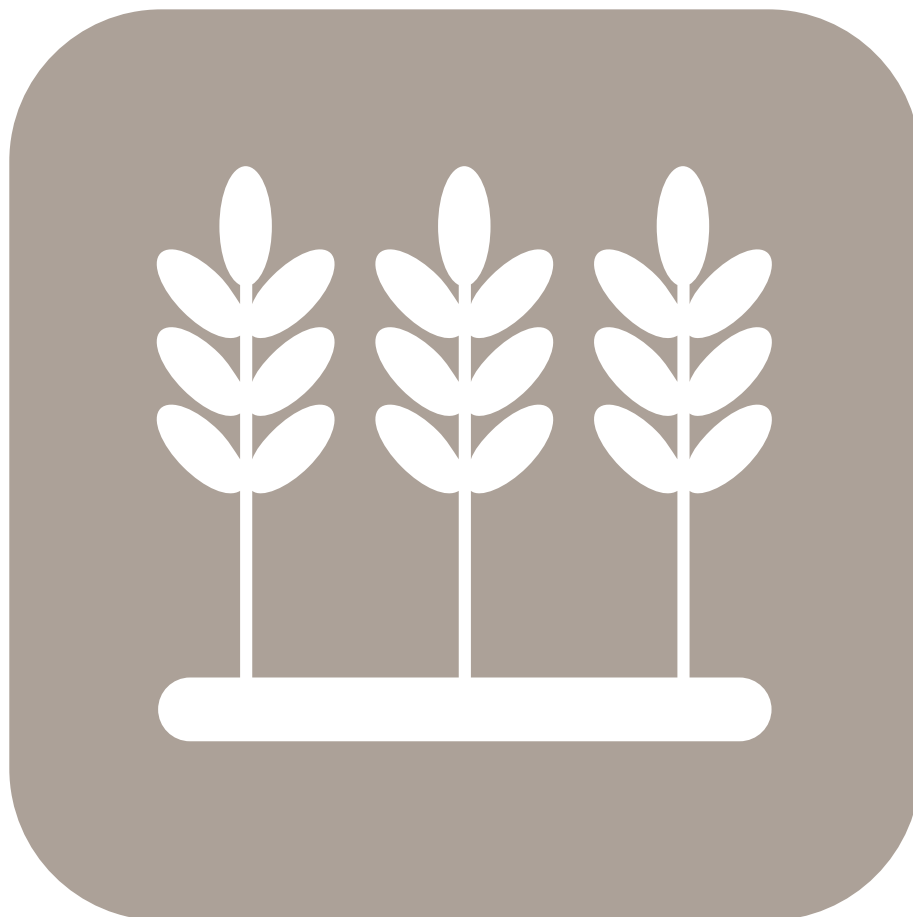
8 NÖD- OCH OLYCKSFALLSBEREDSKAP

Nöd- och olycksfallsberedskap är viktig för ett snabbt och effektivt agerande om sådana händelser uppstår samt ur arbetsmiljösynpunkt.

		UPPFYLLS REGELN?			
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
8.1.1 S	Rutiner ska finnas för att förebygga skada och för att skydda människor, djur och egendom vid nöd- och olycksfall. Rutiner/instruktioner ska vara skrivna på ett språk som förstås av företagets arbetskraft.	<p>a) Rutiner är kända på företaget och innehåller uppgifter om hur man möter risker och har beredskap för</p> <ul style="list-style-type: none"> - vattenavbrott - översvämning - elavbrott - brand - olyckor med kemiska produkter. <p>b) En telefonlista finns med viktiga nummer för nöd- och olycksfallsberedskap med tillhörande rutiner. Telefonlistan är känd av alla på företaget, finns lättillgänglig och är anslagen på väl synlig plats.</p> <p>c) Brandsläckningsutrustning är kontrollerad och finns lämpligt utplacerad.</p>			
8.1.2 S	<p>Det ska finnas en aktuell karta/ritning som</p> <ul style="list-style-type: none"> - inkluderar alla arbetsställen - beskriver var objekt, viktiga för nöd- och olycksfallsberedskap är belägna - är anslagen på väl synlig plats (gäller ej enmansföretag) - finns tillgänglig för räddningstjänsten vid behov. 	<p>Karta/ritning utmärkt med minst följande objekt finns:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nödutgångar/utrymningsvägar för djur och människor i händelse av brand eller annan fara - första hjälpen utrustning - brandsläckare/brandpost eller släckvatten - huvudströmbrytare för el - nödavstängningskranar för gas och vatten. <p><i>Exempel på andra viktiga objekt som kan ingå på karta/ritning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - plats för återsamling vid fara - tankar och oljecisterner - kemikalieförråd - säkerhetsdatablad för kemiska produkter - plats för påfyllning, rengöring av växtskydds-spruta (t.ex. biobädd) - uppställning/förvaring av växtskydds-spruta - kyllager - lagringsplats för explosiva ämnen - gastuber - anslutningsdon till reservverk. 			
8.1.3	Påfyllning och förvaring av diesel och oljor ska ske på ett sätt så att läckage och risk för spridning till grundvattnet inte kan ske.	<p>a) Dokumentation finns som intygar att cisterner är besiktade och godkända för användning, samt att de är i gott skick.</p> <p>b) Cisterner är placerade på sådan plats så att</p> <ul style="list-style-type: none"> - man undviker risk för påkörning - att eventuellt spill kan observeras och/eller fångas upp utan risk för spridning. 			

Antal nej/avvikelser:

TILLVAL FÖR KLIMATCERTIFIERING VÄXTODLING

TILLVALSREGLER FÖR KLIMATCERTIFIERING

För att produktionen ska bli certifierad enligt IP-standardens Sigillnivå med tillval klimatcertifiering ska utöver reglerna i IP Sigill Växtodling också dessa tillvalsregler för klimatcertifiering följas. Tillvalsreglerna möjliggör en minskning av den totala klimatpåverkan från produktionen.

1K ENERGIANVÄNDNING I FÖRETAGET OCH KÖLDMEDIA					
Målet med reglerna är att minska klimatpåverkan genom att effektivisera energianvändningen samt ersätta fossil energi med förnybar energi på företaget.					
					UPPFYLLS REGELN?
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
1.1 K NY!	<p>En energikartläggning ska upprättas för produktionens processer och aktiviteter. Kartläggningen ska förnyas minst vart 5:e år samt vid större förändringar i produktionen.</p> <p>Energianvändningen ska vara uppdelad på elenergi, dieselolja, eldningsolja, biobränsle, som t ex halm, flis, pellets samt ev. andra drivmedel och bränslen</p>	<p>Nyckeltal finns beräknade.</p> <p>Om energikartläggningen enbart omfattar den certifierade produktionen ska nyckeltalen beräknas som kWh/ha certifierad areal. Om kartläggningen omfattar hela anläggningen ska nyckeltalen beräknas som kWh/ha total areal.</p>			
1.2 K	<p>Baserat på energikartläggningen ska nyckeltal för årlig använd mängd energi enligt nedan beräknas vart 5:e år.</p> <p>1. Använd mängd direkt energi i relation till arealen för växtodlingen (kWh per hektar).</p> <p>2. Drivmedelsanvändning i växtodlingen (kWh per hektar).</p> <p>Nyckeltalet 1 ska beräknas genom summering av el, diesel, eldningsolja, ev. andra drivmedel och bränslen inom den certifierade verksamheten.</p>	<p>Nyckeltal finns beräknade.</p> <p>Om energikartläggningen enbart omfattar den certifierade produktionen ska nyckeltalen beräknas som kWh/ha certifierad areal. Om kartläggningen omfattar hela anläggningen ska nyckeltalen beräknas som kWh/ha total areal</p>			
1.3 K	<p>Baserat på energikartläggningen ska en femårig plan om effektivisering av energianvändningen upprättas och genomföras. Planen ska förnyas minst vart 5 år</p>	<p>a) En plan finns med konkreta förslag till energieffektivisering för t. ex. gödsling, dieselanvändning, torkning, transporter och uppvärmning/kylning och ändrade rutiner och beteenden, (t. ex. trimning och underhåll av ventilation, belysning och transportplanering).</p> <p>b) Planerade aktiviteter har genomförts inom utsatt tid.</p>			

	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
<p>1.4 K NY! S</p>	<p>Användningen av förnybar energi och förnybara drivmedel i den certifierade verksamheten ska öka enligt följande tidplan: 2025: 50 % av den direkta energianvändningen ska komma från förnybara källor 2028: 100 % av den direkta energianvändningen ska komma från förnybara källor.</p> <p>Andelen förnybar energi ska beräknas varje år. I beräkningen ska användningen av el, drivmedel, eldningsolja och andra bränslen ingå. Tillgodoräkning för egen förnybar energiproduktion är möjlig fram till 2030.</p> <p>Med förnybar energi avses vattenkraft, vindkraft, solenergi, geotermisk energi (ex. bergvärme) och biobränslen. Torv räknas här inte som förnybart. Observera att RT-flis som innehåller målat och behandlat trä klassas som avfall och särskilda krav ställs då på förbränningsanläggningen.</p>	<p>a) Beräkning av andelen förnybar energi finns dokumenterad. Beräkningen är gjord för den certifierade delen av företaget eller för hela företaget.</p> <p>b) Om tillgodoräkning av egen energiproduktion görs, finns dokumentation över mängden producerad energi. Vid deläggande i biogasanläggning, vindkraftverk eller annan anläggning, är den totala energiproduktionen delad efter de andelar företaget äger.</p>			
<p>1.5 K</p>	<p>Den el som används ska till 100 % komma från förnybara energikällor, exempelvis miljömärkt el eller motsvarande. Kravet ska vara uppfyllt senast ett år efter inträde i certifieringen.</p>	<p>a) Avtal med elbolag, med datum för tecknande och varaktighet för avtalet, visar att kravet uppfylls.</p> <p>b) Vid användning av egenproducerad el finns dokumentation som visar detta.</p>			

2K TRANSPORTER OCH MASKINANVÄNDNING

Målet med reglerna är att minska klimatpåverkan från transporter och användning av maskiner inom företaget samt vid transport av produkter från företaget.

	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
<p>2.1 K</p>	<p>Förare som är fast anställda och som kör minst 80 h per år inom den certifierade verksamheten ska ha utbildning i sparsamt körsätt. Utbildningen ska omfatta minst en halv dag, där individuell och handledad praktik varvas med teori.</p> <p>För förare som är säsongsanställda och kör minst 80 h inom den certifierade verksamheten ska sparsamt körsätt ingå som en del av introduktionen vid början av anställningen. Extern handledare behöver inte anlitas.</p> <p>Kravet ska vara uppfyllt senast 1 år efter inträde i certifieringen.</p>	<p>a) För fast anställda förare finns intyg från genomgången kurs.</p> <p>b) För säsongsanställda kan tillvägagångssätt för utbildning i samband med introduktionen redovisas</p>			

3K KVÄVEFLÖDEN VID VÄXTODLING

En av de viktigaste klimatåtgärderna inom växtodlingen är att minska mängden lättillgängligt kväve som blir kvar i marken efter skörd. Åtgärder för att minska mängden överskottskväve varierar stort mellan gårdar varför få konkreta krav ställs i regelverket som styr i denna riktning. Istället finns krav på att producenten optimerar sin gödsling och har ett planerat förbättringsarbete som är anpassat till den aktuella gården för att minska överskottskvävet i mark eller skörd.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
3.1 K	En kvävebalans ska beräknas varje år.	Det finns en aktuell beräknad kvävebalans.			
3.2 K S	Det ska finnas ett systematiskt arbete för att effektivisera kväveanvändningen. Effekten av arbetet ska beräknas och dokumenteras i form av nyckeltal för <ul style="list-style-type: none"> - överskott av kg N per hektar (tillfört – bortfört) - procentuell utnyttjandegrad (bortfört/tillfört x100). 	<ul style="list-style-type: none"> a) Baserat på kvävebalansen har åtgärder för att minska mängden överskottskväve identifierats och genomförts. b) Nyckeltalen finns sammanställda som ett genomsnitt för den senaste femårsperioden (med start vid inträde i certifieringen). 			

4K ANVÄNDNING AV ORGANISKA GÖDSELMEDEL OCH MINERALGÖDSEL

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
4.1 K	<p>Urin och flytgödsel får inte höstspri- das till höstsådd spannmål.</p> <p>Undantag medges för jordar med en lerhalt på minst 15 %.</p>	<p>a) Växtodlingsjournal eller motsvarande visar att tidpunkt för gödselspridningen uppfyller kravet.</p> <p>b) Vid spridning till höstsådd spannmål på skiften med en lerhalt på minst 15 % finns analysresultat med uppgift om lerhalt.</p>			
4.2 K	<p>Nedbrukning av stallgödsel och rötresterna ska ske inom fyra timmar vid spridning på öppen mark.</p> <p>Undantag gäller för djupströgödsel.</p>	Växtodlingsjournal eller motsvarande visar att spridningsteknik, tidpunkt och metod för nedbrukning uppfyller kravet.			
4.3 K	<p>Bredspridning av flytgödsel får inte ske i växande gröda.</p> <p>Bandspridning med släpslangsramp räknas inte som bredspridning.</p>	Växtodlingsjournal eller motsvarande visar att spridningsteknik uppfyller kravet.			
4.4 K	Utöver punkt 4.7.6 i IP Sigill Växtodling ska kväveinnehållet (ammonium- kväve) i flytgödsel och urin fastställas minst en gång per år och behållare. Kravet gäller även för fjäderfägödsel.	Analysresultat från laboratorium eller egen analys finns för urin, flytgödsel och fjäderfägödsel som sprids på åkermark som ingår i den certifierade verksamheten.			
4.5 K	Torkad stallgödsel får endast använ- das om torkningen görs med 100 procent förnybara energikällor, som miljömärkt el eller motsvarande.	Intyg från leverantören av torkad stallgödsel finns som visar att gödseln torkats med förnybara bränslen.			
4.6 K NY!	<p>Mineralgödsel som innehåller urea får inte användas.</p> <p>Undantag medges för bladgödsling.</p>	Dokumentation över växtodlingen, leveranssedlar eller liknande finns som visar att använda mineral- gödsel inte innehåller urea.			
4.7 K	Mineralgödsel som används i den certifierade produktionen, ska vara producerad på ett sätt som orsakar utsläpp av max 4,0 kg CO ₂ -ekviva- lenter per kg N.	<p>Från leverantören finns:</p> <ul style="list-style-type: none"> - intyg att detta uppfylls via en tredjepartsveri- fiering <p>ELLER</p> <ul style="list-style-type: none"> - en öppet redovisad beräkningsmodell av utsläp- pen. 			
4.8 K	<p>Teknik för att mäta grödans aktuella behov av kväve ska användas minst 1en gång under växtsäsongen. Kvävegivan ska anpassas efter det uppmätta behovet. Gäller spannmål och oljeväxter.</p> <p>EXEMPEL PÅ TEKNIKER</p> <ul style="list-style-type: none"> - CropSAT - N-sensor 	Företaget kan redogöra för vilken teknik som använts och hur kvävegivan har anpassats till det uppmätta behovet.			

5K ÅTGÄRDER FÖR KOLINLAGRING I MARK

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
5.1 K NY!	<p>Fång- eller mellangröda ska sås på fält där sista skörd sker 31 juli eller tidigare. Sådd ska ske så snart som möjligt efter sista skörd. Kravet gäller i s.k. nitratkänsliga områden söder om den 60:e breddgraden.</p> <p>Undantag från kravet då en avsalugröda ska etableras på platsen senare samma år.</p> <p>I Sverige ligger samtliga nitratkänsliga områden söder om den 60:e breddgraden.</p>	Odlingsjournal och dokumentation av datum för skörd visar att kravet uppfylls.			

6K ODLING PÅ MULLJORDAR

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
6.1 K NY!	<p>Ingen etablering av nyodling får göras på mulljordsmark.</p> <p>Tas mulljordar permanent ur produktion från och med år 2021 ska återvätning eller plantering av skog ske på dessa.</p>	<p>a) Det förekommer ingen utdikning för att etablera nyodling på mulljordar.</p> <p>b) På mulljordsmark som är permanent tagen ur produktion har återvätning eller plantering av skog skett.</p>			

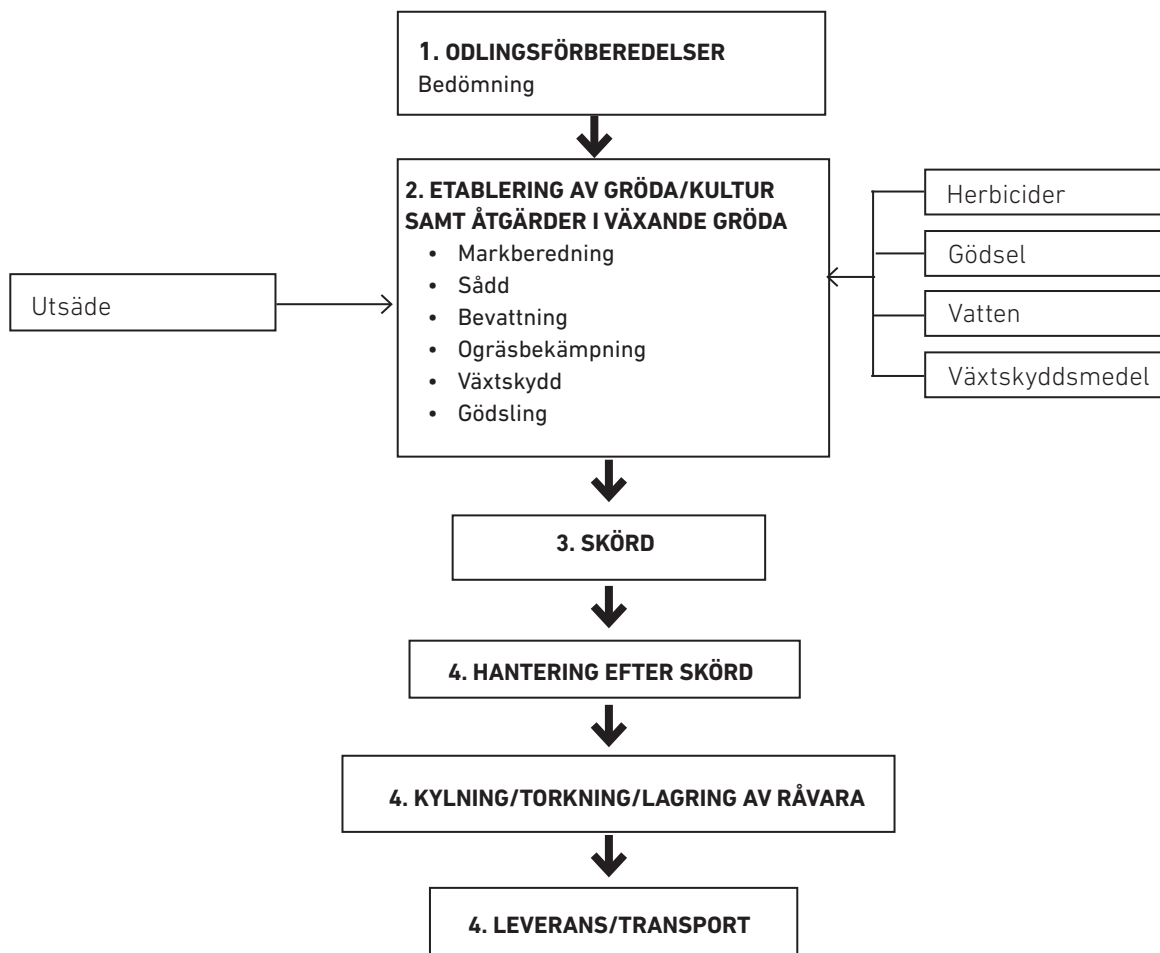
7K SKÖTSEL AV FODERVALLAR/GRÖNGÖDSLING

Med kvävefixerande baljväxter i vallen kan gödselgivan minskas. Vid vallbrott frigörs stora mängder näring och denna bör man utnyttja i så stor grad som möjligt för att undvika näringsläckage till yt- och grundvatten och för att ytterligare kunna minska gödselgivorna på fältet.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	DETALJERADE KRAV OCH VERIFIERING	JA	NEJ	EJ REL
7.1 K	I vallar ska baljväxter ingå med minst 10 viktprocent av fröblandningen i insädd. Undantag kan medges för vallar på mull.	Att baljväxter ingår i vallen enligt kravet framgår vid besiktning i fält, eller av dokumentation (t. ex. leveranssedel eller recept för blandningsmängder vid användande av egen vallfröblandning), som visar andelen baljväxter i fröblandningen.			
7.2 K S	Vid gödsling av blandvallar ska Jordbruksverkets riktlinjer för reducerad gödsling av blandvallar i relation till klöverandel, inkluderat stallgödsel användas.	<p>a) Noteringar finns i växtodlingsplan eller liknande om skiftets andel klöver vid gödslingstillfället.</p> <p>b) I gödslingsplanen framgår att gödselgivan har anpassats efter klöverhalten enligt den nationella kontrollmyndighetens riktlinjer för gödsling</p>			

Antal nej/avvikelser för tillval Klimatcertifiering:

BILAGA 1. FLÖDESSCHEMA FÖR VÄXTODLING

FÖRETAGETS NAMN

DATUM FÖR GRANSKNING

GRANSKAT AV

BILAGA 2. KVALITETSKRAV PÅ BIOGÖDSEL/RÖTRESTER (REGEL 4.4.1)

Nedan redovisas de krav som ställs på biogödsel/rötrestes.

Metaller

Gränsvärden för metallhalter i biogödsel/rötrestes framgår av tabell 1. Provtagning för analys av metaller ska ske minst med den frekvens som framgår av tabell 2. Om analysresultatet överstiger gränsvärdet blir den mängd biogödsel/rötrestes som provet motsvarar underkänd och mängden ska avskiljas. Hantering av avvikande produkter. Medelvärdesbildning får ej tillämpas i syfte att få biogödseln/rötrestes att klara kraven.

Tabell 1. Gränsvärden för metallinnehåll i biogödsel

Metall	Maximal halt, mg/kg TS
Bly	100
Kadmium	1
Koppar	600
Krom	100
Kvicksilver	1
Nickel	50
Zink	800

Synliga föroreningar

Synliga föroreningar är främmande föremål såsom plast, glas, metall och kompositmaterial med en storlek > 2,0 mm. Mängden synliga föroreningar i flytande och fast biogödsel/rötrestes bestäms genom månadsprov och ett glidande medelvärde beräknas utifrån resultaten från de senaste tolv månadsproven.

Det glidande medelvärdet för synliga föroreningar i flytande biogödsel/rötrestes får inte överskrida 10 cm²/kg biogödsel/rötrestes. Mätvärdet för enstaka provresultat får ej överstiga 20 cm²/kg. För varje ordinarie prov (primärt prov) som skickas för analys, ska ett jämförbart referensprov sparas och förvaras fryst. Efter 1-12 timmar tas ett nytt prov (sekundärt prov). Det sekundära provet läggs direkt i frysen. Överstiger analysresultatet 20 cm²/kg, skickas referensprovet samt det sekundära provet för analys. Medelvärdet från alla tre proverna; primärprovet, referensprovet och det sekundära provet ska ersätta det tidigare analysresultatet vid beräkningen av det glidande medelvärdet. Händelsen ska hanteras som en avvikelse. I det fall då även medelvärdet för de tre proverna skulle visa > 20 cm²/kg är det aktuella partiet underkänt.

Det glidande medelvärdet för synliga föroreningar i fast (> 20 % TS-halt) biogödsel/rötrestes får inte överskrida 30 cm²/kg biogödsel/rötrestes. Mätvärdet för enstaka provresultat får ej överstiga 60 cm²/kg. För varje ordinarie prov (primärt prov) som skickas för analys, ska ett jämförbart referensprov sparas och förvaras fryst. Efter 1-12 timmar tas ett nytt prov (sekundärt prov). Det sekundära provet läggs direkt i frysen. Överstiger analysresultatet 60 cm²/kg, skickas referensprovet samt det sekundära provet för analys. Medelvärdet från alla tre proverna; primärprovet, referensprovet och det sekundära provet ska ersätta det tidigare analysresultatet vid beräkningen av det glidande medelvärdet. Händelsen ska hanteras som en avvikelse. I det fall då även medelvärdet för de tre proverna skulle visa > 60 cm²/kg är det aktuella partiet underkänt. Kravet för synliga föroreningar får inte tillgodoses genom tillämpning av teknik som finfördelar synliga föroreningar så att de blir mindre än 2,0 mm.

Tabell 2. Lägsta tillåtna provtagnings- och analysfrekvens

Mottagen total mängd till biologisk behandling (ton/år)	Egenkontroll (prov/år)					
	Kvalifikationsår			Lägst frekvens vid fortlöpande kontroll		
	Allt utom bakteriologiska prov och synliga föroreningar.	Bakteriologiska prov	Synliga föroreningar.	Allt utom bakteriologiska prov och synliga föroreningar.	Bakteriologiska prov	Synliga föroreningar.
<5 000	2	4	12	1	4	12
Från 5 000	4	4	12	2	4	12
Från 10 000	8	4	12	4	4	12

Mikrobiologiska föroreningar

Representativa prov från biogödsel/rötrestes, som tagits under eller omedelbart efter bearbetning på biogasanläggningen för att övervaka processen, ska uppfylla nedanstående krav:

Escherichia coli $n = 5$, $c = 1$, $m = 1000$, $M = 5000$ i 1 g prov

Förklaring av n , m , M och c ges i Tabell 3 nedan.

Observera att *Escherichia coli* alltid ska ingå i provtagning och analys enligt ovan vid slutproduktkontroll.

Det frivilligt att analysera enterokocker. Om enterokocker analyseras så är ABP-lagstiftningens krav:

Enterokocker: $n = 5$, $c = 1$, $m = 1000$, $M = 5000$ i 1 g prov

Representativa prov från biogödsel/rötrestes, som tagits i leveranspunkt för slutprodukt, ska uppfylla följande krav:

Salmonella: inga fynd i 25 g prov: $n = 5$, $c = 0$, $m = 0$, $M = 0$

Undantag från krav om separata provpunkter kan medges vid slutlagring i direkt anslutning till bearbetning.

Tabell 3. Förklaring av parametrar vid provtagning

Parameter	Förklaring
n	Antalet prover som ska testas
m	Gränsvärde för antalet bakterier; resultatet anses tillfredsställande om antalet bakterier i samtliga prover inte överstiger m
M	Maximivärde för antalet bakterier; resultatet anses icke tillfredsställande om antalet bakterier i ett eller flera stickprover är M eller fler
c	Antalet prover i vilka antalet bakterier får ligga mellan m och M och provet trots detta kan godtas, förutsatt att antalet bakterier i övriga prover är högst m .

Krav på fast biogödsel

Grobara frön och växtdelar

Fast biogödsel/rötrestes får maximalt innehålla två grobara frön och växtdelar per liter.

Organisk substans

Produkten ska innehålla minst 20 % organisk substans, mätt som glödningsförlust i viktprocent av torrsubstansen.

SAMMANFATTNING – IP ALLMÄNNA VILLKOR

IP Allmänna Villkor är det ramverk för standarden som bland annat reglerar vilka krav som ska uppfyllas av certifieringsorganen, vilka kompetenskrav det finns för revisorerna, hur en revision ska genomföras och vad som ska uppfyllas av företag som ska certifieras. IP Allmänna Villkor kan beställas ner i sin helhet på www.sigill.se.

Olika typer av revisioner

För att kontrollera att produktionsreglerna uppfylls sker regelbundna revisioner:

Egenrevision genomförs varje år. Det innebär att företaget går igenom reglerna i regelhandboken. Eventuella avvikelser ska noteras i en åtgärdsplan, och åtgärdas snarast.

Administrativ revision genomförs de år revision på plats inte sker. Vid administrativ revision kontrolleras egenrevisionen av certifieringsorganet som beslutar om fortsatt certifiering.

Ordinarie revision då kommer en revisor från certifieringsorganet ut till företaget och går igenom dokumentationen och inspekterar produktionen. Alla produktionsregler kontrolleras och eventuella avvikelser noteras.

Stickprovsrevisioner utförs utöver ordinarie revisionstillfälle på 10 % av de företag som inte får revision på plats innevarande år. Certifieringsorganet fördelar stickprovsrevisionerna både enligt riskbedömning och slumpmässigt.

Extrarevisioner genomförs då företaget har haft mer än 10 avvikelser vid ordinarie revision, om samma avvikelser upprepas vid tre revisioner i rad samt om certifieringsorganet har anledning att misstänka att kraven för certifiering inte uppfylls. Dessa revisioner kan vara oanmälda.

Resultat av revisionen

Efter revisionen på plats skriver revisorn ett revisionsprotokoll med eventuella avvikelser tillsammans med uppgift om vad som ska åtgärdas. Både företaget och revisorn ska godkänna protokollet. Därefter ska avvikelserna åtgärdas inom 28 dagar (3 månader vid inträdesrevision).

Godkänd revision

För att revisionen ska bli godkänd ska alla avvikelser vara åtgärdade. I vissa specialfall kan certifieringsorganet godkänna en revision trots att det finns avvikelser kvar. Då krävs en godkänd åtgärdsplan som tydligt beskriver hur det ska gå till och någon form av bevis på att det kommer att ske inom en fastställd tid.

Ej godkänd revision

Om avvikelserna inte åtgärdas i tid kan certifieringsorganet besluta om att stänga av företaget tills åtgärderna är genomförda. Avstängningen kan gälla hela företaget eller en del av verksamheten. Om avvikelserna ändå inte åtgärdas blir företaget uteslutet.

Uteslutning kan också ske vid upprepad avvikelse på en röd punkt eller om avvikelsen är så allvarlig att den riskerar att allvarligt sätta IP-standardens trovärdighet. Vid avstängning och uteslutning får företaget inte uppges eller betecknas tjänster, produkter samt råvaror som certifierade. Det gäller råvaror och produkter som producerats före och under tiden för avstängning eller uteslutning.

Certifikat

Certifikatet som utfärdas efter godkänd revision är ett bevis på att reglerna i regelhandboken uppfylls. Certifikatet är giltigt i 24 månader under förutsättning att alla åtaganden i regelhandboken och IP Allmänna Villkor uppfylls. Det förutsätter också att verksamheten inte förändras i någon större omfattning. Om det finns några särskilda villkor för certifieringen anges de på certifikatet.

Reklamationer och överklagan av beslut

Eventuella klagomål på revisionens genomförande, till exempel bokning, bemötande och bedömningar, ska lämnas direkt till certifieringsorganet. Certifieringsorganet är skyldiga att ha rutiner för att hantera klagomål.

Utträde

Utträde ur systemet sker på egen begäran till certifieringsorganet. Tjänster, råvaror eller produkter som produceras efter datum för utträde är inte certifierade.

Kompetenta revisorer

Certifieringsorganen har revisionsledare som leder revisionsarbetet och revisorer som genomför revisioner hos företagen. Det finns detaljerade kompetenskrav för revisorerna som ska ha både teoretisk och praktisk kunskap om den verksamhet de reviderar. För att bedömningarna ska bli så lika som möjligt mellan olika revisorer och certifieringsorgan genomförs regelbundet kalibreringar.

Sekretess

Certifierade företag presenteras på www.sigill.se i de fall företaget gett sitt samtycke. Certifieringsorganen är skyldiga att lämna ut uppgifter om att ett företag är certifierat. Däremot måste information om verksamheten hos certifierade företag behandlas konfidentiellt. Swedac, som är den myndighet som övervakar certifieringsorganens arbete, får också tillgång till uppgifter om certifierade företag. Sekretess gäller även för Swedac.

Överflyttning av ansvaret för certifiering

Överflyttning och erkännande av befintliga certifikat innebär överflyttning av ansvaret för certifieringen från ett certifieringsorgan till ett annat. Certifieringsorganen hanterar överflyttningen och meddelar det certifierade företaget en tidsplan för processen.

Utgåva av nya regler

Sigill Kvalitetssystem AB meddelar när nya regler eller förändringar i IP Allmänna Villkor kommer publiceras och börjar gälla, antingen på www.sigill.se eller genom utskick.

ANTECKNINGAR

ANTECKNINGAR
